Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0405U003186

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 15-07-2005

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шаравара Роман Іванович
2. Sharavara Roman Ivanovuch

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 08.01.01

Назва наукової спеціальності: Економічна теорія

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 29-04-2005

Спеціальність за освітою: 7.010103

Місце роботи здобувача: Полтавський державний педагогічний університет імені В.Г.Короленка

Код за ЄДРПОУ: 31035253

Місцезнаходження: 36003, м.Полтава, вул.Остроградського, 2

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): К 08.120.01

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Полтавський державний педагогічний університет імені В.Г.Короленка

Код за ЄДРПОУ: 31035253

Місцезнаходження: 36003, м.Полтава, вул.Остроградського, 2

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 06.04.19

Тема дисертації:

1. Становлення ринку цінних паперів в умовах трансформації економіки України

2. The formation of an equity market in the conditions of economics transformation in Ukraine

Реферат/анотація:

1. Об'єктом дослідження є економічна система України, яка перебуває в стані ринкової трансформації та процеси становлення ринку цінних паперів. Метою дисертаційного дослідження є здійснення наскрізного аналізу процесів становлення та функціонування ринку цінних паперів й обґрунтування практичних рекомендацій щодо його подальшого розвитку в трансформаційній економіці України. Методологічну основу дисертації складає діалектичний метод як загальний науковий метод пізнання соціально-економічних явищ. У зв'язку зі складністю та багатоманітністю економічних відносин, що виникають на фондовому ринку, були застосовані різні наукові методи, а саме методи: системного і логічного аналізу - для з'ясування комплексу факторів, що визначили особливості становлення вітчизняного ринку цінних паперів; історико-економічного аналізу та теоретичного узагальнення - для визначення пріоритетних чинників, що вплинули на процес створення сучасного фондового ринку України; порівняльного аналізу - для виявлення головних напрямів державного регулювання та саморегулювання фондового ринку; індуктивний - на етапі збору,

систематизації і обробки інформації; класифікації - для уточнення змісту, структури окремих категорій та системи фінансового ринку в цілому. При дослідженні особливостей становлення й розвитку ринку цінних паперів України були використані елементи еволюційно-інституційного підходу. Теоретичною та методологічною основою дисертаційної роботи стало вивчення та творче переосмислення основних досягнень вітчизняних та зарубіжних вчених з проблем функціонування ринку цінних паперів як складової фінансового ринку. Інформаційною базою дослідження є офіційні статистичні матеріали, матеріали аналітичних агентств, первинні матеріали вітчизняного та зарубіжних фондових ринків, нормативно-правові документи. Наукова новизна одержаних результатів полягає в подальшому поглибленні дослідження проблем функціонування ринку цінних паперів України та розробці концепції побудови національної біржової системи. При цьому: - дістала подальший розвиток структуризація та класифікація фінансового ринку з точки зору інституційного підходу, подано авторський підхід до структуризації фінансового ринку. Його розподілено на: кредитний ринок (ринок короткострокових кредитів та ринок середньо- і довгострокових кредитів); валютний ринок (міжнародний валютний ринок, валютний ринок середньо- і довгострокових кредитів, міжнародний ринок облігацій, міжнародний ринок акцій); ринок цінних паперів (ринок державних облігацій, ринок корпоративних облігацій, ринок акцій, ринок векселів, ринок похідних цінних паперів, ринок інвестиційних сертифікатів); ринок дорогоцінних металів (ринок золота). Визначено способи та елементи взаємопроникнення окремих ринків у межах фінансового; - уточнено визначення категорії "цінний папір" як сучасного економічного інструменту і визначено, що цінний папір - це документ грошового чи товарного характеру, який засвідчує право володіння чи відносини позики, що виражають взаємовідносини між емітентом (особою, що випустила) і власником (особою, щопридбала) і обертаються на ринку в документарній чи електронній (бездокументарній) формі; надають їх власникам сукупність майнових і немайнових прав, що засновані на володінні і витікають з нього відповідно до чинного законодавства; - з'ясована економіко-правова природа цінних паперів із позицій специфіки її прояву в транзитивній економіці. Доведено, що на сучасному етапі найбільш прийнятною є договірна теорія походження цінних паперів, яка визначає їх як наслідок двосторонньої угоди між емітентом і покупцем, та визначено, що кожен наступний власник цінного паперу, якщо він виникає, приймає пропозиції емітента беззастережно; - вперше розроблено концепцію та шляхи впровадження єдиної біржової фондової системи України, яка має формуватися на засадах добровільної участі у асоціації інституційних учасників фондового ринку (фондових бірж, Національного депозитарію України, клірингових банків, реєстраторів та зберігачів) і передбачає створення єдиної системи лістингу, котирування, реєстрації та зберігання цінних паперів, а також уніфікацію нормативно-правової бази функціонування ринку цінних паперів; - доведено, що на сучасному етапі становлення ринку цінних паперів в Україні, враховуючи світові тенденції до інтеграції, організовувати торгівлю цінними паперами слід за моноцентричною дворівневою моделлю: перший рівень - фондові біржі, а другий - акредитовані на них брокерські контори; - дістало подальший розвиток обґрунтування концепції державного регулювання та підвищення ролі саморегулювання ринку цінних паперів. Уточнено базові принципи державного регулювання фондового ринку (реалізація загальнодержавних інтересів; безпека інвестиційної діяльності; послідовність і прогнозованість державного втручання; орієнтація на світовий досвід функціонування фінансових ринків; єдність державного регулювання) та визначено інституціональні основи формування саморегулівних організацій відповідно до таких видів професійної діяльності на ринку цінних паперів: торгівля цінними паперами, депозитарна діяльність, розрахунково-клірингова діяльність, управління цінними паперами, управління активами, ведення реєстру власників цінних паперів. Теоретична значимість роботи полягає в проведенні комплексного дослідження соціально-економічних та макроекономічних аспектів функціонування українського фондового ринку й узагальненні основних закономірностей його становлення та розвитку. Важливе значення має обґрунтування концепції єдиної біржової фондової системи в Україні та механізмів її впровадження. Зроблено певний крок у поглибленні політекономічного аспекту аналізу категорій "фінансовий ринок", "фондовий ринок", "ринок цінних паперів", "цінний папір". Практична значимість роботи полягає в тому, що основні її теоретичні положення і висновки, а також методичні рекомендації можуть бути використані в практичній діяльності по подальшому

формуванню, функціонуванню та розвитку ринку цінних паперів у трансформаційних економіках. Окремі положення дослідження були апробовані в практичній діяльності при розробці стратегії поведінки банку "Аваль" на ринку цінних паперів (акт впровадження №874/39 від 16.09.2004 р.). Основні теоретичні положення і висновки даного дослідження використовуються у навчальному процесі Полтавського державного педагогічного університету ім. В.Г. Короленка при викладанні курсів "Економічна теорія", "Гроші і грошовий обіг", "Банки і банківська діяльність", "Організація підприємницької діяльності" (довідка №4318/01-37/29 від 01.10.2004 р.).

2. The object of the dissertation research is the business system of Ukraine being in the state of market transformation and the processes of equity market formation. The aim of the dissertation research is to fulfil the through analysis of the processes of formation and functioning of the equity market and to base the practical recommendations on its further development in the transformational economics of Ukraine. The methodological basis of the dissertation research is the dialectical method as a general scientific method of knowledge of social and economic phenomena. In view of the complexity and multiplicity of the economic relations arising on the stock market different scientific methods were used. They are the method of system and logical analysis to find out the complex of factors that determine the characteristics of the domestic equity market formation; the method of historical and economic analysis and theoretic generalization to define the priority factors which influenced on the process of formation of the modern stock market of Ukraine; the method of comparative analysis to show the main directions of the state regulation and the self regulation of the stock market; the inductive method during the assemblage, systematization and processing the information; the method of classification for the specification of the contents, the structure of separate categories and the system of the financial market in whole. While investigating the peculiarities of the formation and development of the equity market of Ukraine the elements of evolutional and institutional approach were used. The theoretical and methodological basis of the dissertation research is study and creative re-interpreting of the main advances on the question of functioning of the equity market as a part of the financial market made by native and foreign scientists. The informational basis of the research is the official statistic materials, the materials of the analytical agencies, the primary materials of the domestic and foreign stockmarkets, the normative and legal documents. The thesis shows that the financial market has the highest degree of generalization because it allows performing all the investment and credit operations. The equity market was examined as a part of a financial market and a multifold social and economic system. The thesis proves that it is not worthwhile to tell the difference between the terms equity market and stock market in the conditions of economics transformation. The instability of economical information does not allow using modern methods of investigation for the construction of indices and ratings of the stock market in Ukraine. The modern Ukrainian indices perform mainly indicative function. The thesis investigates main principles and grounds for the formation of the Unified exchange stock system of Ukraine as a mechanism of consolidation of the equity market and its formation according to the monocentric model. The voluntary joining of stock market participants with the mandatory inclusion of infrastructure elements must be at the heart of such consolidation. The thesis defines that the influence of state on the formation of the equity market should be directed to the anticipatory development of its informational, registration, depository and clearing infrastructures. The theoretical importance of the research is to carry out the complex research of the socio-economic and macroeconomic aspects of functioning of the Ukrainian stock market and generalization the main regularities of its formation and development. The substantiation of the concept of the uniform stock exchange system in Ukraine and the mechanisms of its plantation are greatly important. The first step was made to extend the political economy aspect to the analysis of the categories of "financial market", "stock market", "equity market" and "security". The practical importance is that the main theoretical aspects and conclusions of the research as well as its methodological recommendations can be used in the practical activities on the further formation, functioning and development of the equity market in the transformational economies. The separate regulations were approved in practice during the working up the strategy of behaviour of the AVAL Bank on the equity market (the act of application №874/3 from 16.09.2004). The main theoretical aspects and conclusions of the research are used in the academic process of Poltava State Pedagogical University named after V.G.Korolenko on teaching the

courses "Economic Theory", "Money and Money Turnover", "Banks and Banking" and "The Organisation of Entrepreneurship" (certificate №4318/01-37/29 from 01.10.2004).

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кузняк Богдан Ярославович
2. Kuznyak Bogdan Yaroslavovych

Кваліфікація: д.е.н., 08.01.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Носова Ольга Валентинівна
2. Носова Ольга Валентинівна

Кваліфікація: д.е.н., 08.01.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Птащенко Ліана Олександрівна
2. Птащенко Ліана Олександрівна

Кваліфікація: к.е.н., 08.02.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Холод Борис Іванович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Холод Борис Іванович
Відповідальний за підготовку облікових документів	
Реєстратор	

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Т.А.